

2. Пряма мікроскопія свіжої краплі крові під малим збільшенням мікроскопу ($\times 10$) є найбільш легким, зручним і швидким методом діагностики дирофіляріозу.

Література

1. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник – 2-ге вид., переробл. та допов. / Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П.; за ред. Галата В.Ф. – К.: Урожай, 2009. – 368 с.: іл. – С. 215–216.

2. Есаулова Н.В. Діагностика и лечебно-профилактические мероприятия при дирофиляриозе собак / Н.В. Есаулова, М.Ш. Акбаев, О.Е. Давыдова // Ветеринария. – 2008. – № 2. – С. 30.

3. Дирофіляріоз собак у Київському регіоні: клінічна картина / А.Й. Мазуркевич, С.В. Величко, Н.С. Василик [та ін.] // Ветеринарна медицина України. – 2001. – № 6. – С. 8–19.

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ СКАЗУ ТВАРИН У ШИРЯЇВСЬКОМУ РАЙОНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Іовенко А. В., к. вет. н.,

Лозован В., магістрант

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Актуальність проблеми. Сказ – надзвичайно небезпечна інфекційна хвороба тварин та людини, яка спричинюється вірусом і характеризується ураженням центральної нервової системи і закінчується летально [1, 2]. Епізоотична ситуація зі сказу тварин в країнах Європи складна [3].

На Україні відмічається тенденція росту кількості неблагополучних пунктів, а паралельно і кількості захворілих на сказ тварин [4, 5, 6].

Крайова епізоотологія сказу в різних зонах України недостатньо вивчена, тому необхідно проводити епізоотологічний моніторинг хвороби [7].

Враховуючи це, завданням роботи було провести епізоотологічний моніторинг сказу тварин у Ширяївському районі Одеської області за останні 5 років (2012–2016 рр.).

Матеріали і методи досліджень. Матеріали: звітна документація Одеського філіалу ДНДІЛДВСЕ (вірусологічний відділ), акти епізоотологічного обстеження неблагополучних щодо сказу пунктів району.

При виконанні роботи користувались комплексним епізоотологічним методом дослідження [8].

Результати досліджень. За досліджуваний період в Ширяївському районі Одеської області було зареєстровано 21 неблагополучний щодо сказу пункт (табл. 1), найбільша кількість яких реєструвалась у 2012 р. – 9. Найбільша кількість неблагополучних пунктів реєструвалась в смт. Ширяєво – 3, у решті населених пунктів – від 1 до 2.

Таблиця 1

Кількість неблагополучних щодо сказу пунктів в Ширяївському районі Одеської області за 2012–2016 рр.

№ п/п	Назва населеного пункту	2012	2013	2014	2015	2016	Всього
1	с. Новосвітівка	1					1
2	с. Новоєлізаветівка	2					2
3	смт. Ширяєво	2			1		3
4	Жовтнева с/р	1					1
5	с. Григорівка	1					1
6	с. Червоний кут	1					1
7	с. Січневе	1	1				2
8	с. Малігонове		1				1
9	с. Яринославка		1				1
10	с. Ярославка		1				1
11	т-я Чогодарівської с/р			1			1
12	с. Старі Маяки			1			1
13	мисл. угіддя с. Осинівка			1			1
14	с. Орджонікідзе				1		1
15	с. Саханка				1		1
16	с. Валентинівка				1		1
17	мисл. угіддя Жовтневої с/р				1		1
Всього		9	4	3	5		21

Структура захворюваності тварин на сказ в Ширяївському районі Одеської області за 2012–2016 рр. наведена у таблиці 2 та рисунку, з яких видно, що за досліджуваний період сказ був зареєстрований у 22 тварин 6 видів: лисиці, коти, собаки, велика рогата худоба, куниці та нутрія. Значне місце у захворюваності тварин на сказ в районі займає лисиця – 50 %, на велику рогату худобу припадає 23%, на собак та куниць – по 9% та на котів та нутрій – по 4,5 %.

Таким чином, можна стверджувати, що основним джерелом та резервуаром збудника сказу в районі є лисиці. Значне місце у структурі

захворюваності займає також велика рогата худоба, зараження якої відбувається під час укусів переважно лисами, а також собаками та котами.

Таблиця 2

**Структура захворюваності тварин на сказ в Ширяївському районі
Одеської області за 2012-2016 р.р.**

Всього захворіло на сказ	Лисиці		Велика рогата худоба		Собаки		Куниця		Кіт		Нутрія	
	гол.	%	гол.	%	гол.	%	гол.	%	гол.	%	гол.	%
22	11	50,0	5	23,0	2	9,0	2	9,0	1	4,5	1	4,5

Висновки. 1. За досліджуваний період в Ширяївському районі Одеської області було зареєстровано 21 неблагополучний щодо сказу пункт, найбільша кількість яких реєструвалась у 2012 р. – 9.

2. Найбільша кількість неблагополучних пунктів реєструвалась в смт. Ширяєво – 3, у решті населених пунктів – від 1 до 2.

3. Провідне місце у структурі захворюваності тварин на сказ в районі займають лисиці – 50 %, які являються основним джерелом збудника сказу в районі.

Література

1. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія: підручник / А.Ф. Каришева. – К.: Вища освіта, 2002. – С. 86–96.
2. Болюк З.А. Обережно – сказ! / З.А. Болюк, М.Б. Полив'яний // Безпека життєдіяльності. – 2017. – № 5. – С. 7–8.
3. Бусол В.О. Епізоотична ситуація зі сказу тварин в країнах Європи / В.О. Бусол, В.М. Горжеєв, А.С. Роговська // Науковий вісник Національного аграрного університету. – К., 2001. – № 42. – С. 152–157.
4. В епіцентрі небезпеки [сказ] // Здоров'я тварин і ліки. – 2016. – № 10. – С. 9.
5. Заволока А.А. Бешенство. Современные особенности эпизоотического процесса / А.А. Заволока // Сучасна ветеринарна медицина. – 2014. – № 1. – С. 70–76.

6. Атамась В.Я. Особливості епізоотології сказу тварин в південних областях України / В.Я. Атамась, Л.В. Пероцька, С.І. Масленікова // Аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса, 2008. – Вип. 42(2). – С. 8–13.

7. Епізоотологічний моніторинг сказу тварин / В.Д. Кульбако, М.В. Іваненко, Н.П. Неніч [та ін.] // Ветеринарна медицина України. – 2007. – № 6. – С. 11.

8. Джупина С.И. Методы эпизоотологического исследования и теория эпизоотического процесса / С.И. Джупина. – Новосибирск: Наука, 1999. – 98 с.

ДІАГНОСТИКА ДЕМОДЕКОЗУ В СОБАК

Канівець Н. С., к. вет. н.,

Бурда Т. Л., завідувач навчально-наукової лабораторії терапії,

Каришева Л. П., ст. викладач

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Актуальні проблеми. В останні декілька десятиліть популяції собак, особливо ті, які мешкають в місті, піддаються більш інтенсивному впливу «ушкоджуючих» чинників; серед них значна кількість стресів, погіршення екології, зловживання промисловими кормами низької якості, безконтрольне розведення тощо. Все це сприяє виникненню більшості захворювань, особливо хронічних. Можливо, що і демодекоз слід розглядати з дещо інших позицій, ніж просто хронічне паразитарне захворювання [1].

Демодекоз собак (демодекозна, фолікулярна, червона, паразитарна короста; паразитарні вугри) є одним з поширених шкірних хвороб тварин і людини. Із цих збудників в даний час описано понад 143 види кліщів *Demodex* [1, 2].

Необхідно також відзначити, що у зв'язку зі збільшенням, останнім часом, темпів та обсягу розведення різних порід собак, часто абсолютно безконтрольного, сполученого з ввезенням із-за кордону, ситуація з демодекозом різко загострилася [3].

Не секрет, що правильно поставлений діагноз є запорукою вдалого лікування хворих тварин [4]. Тому, діагностика за цього захворювання є досить актуальною.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводились на базі клініки ветеринарної медицини кафедри терапії Полтавської державної аграрної академії з січня по жовтень 2017 року. Об'єктом дослідження слугували собаки різного віку та породи в кількості сім голів з клінічними ознаками демодекозу.